

تب دانگ (Dengue fevere) چیست؟

تب دانگ یک بیماری ویروسی است که ویروس عامل آن از خانواده Flaviviriae می باشد. این ویروس چند سروتایپ دارد که یک نوع آن خونریزی دهنده و کشنده است.

تب دانگ را تب استخوان شکن هم می گویند.

راه اصلی انتقال این بیماری ویروسی گزش گونه‌هایی از پشه‌ای بنام آئدس (Aedes) است آئدس کمی کوچک‌تر از پشه معمولی خانگی بوده و در پاها دارای نوارهای سفید رنگ می‌باشد بطوری که یک گونه آن را بخاطر نوارهای سفید ببر آسیایی می‌گویند بویژه دو گونه مهاجم بنام Ae.albopictus , Ae.egypti این دو گونه برخلاف سایر پشه‌ها مثل پشه خانگی و پشه آنوفل در طول روز هم گزش انجام می‌دهند به همین خاطر این‌ها را مهاجم می‌گویند در صورتی که سایر پشه‌ها از غروب تا طلوع خورشید گزش انجام می‌دهند.

دوره کمون بیماری تب دانگ حدود ۶ روز است یعنی بعد از ۶ روز گزش پشه علائم شروع می‌شود و تا ۱۰ روز ادامه می‌یابد.

مهمترین علائم این بیماری تب بالا، سردرد، خستگی، درد پشت چشم، حالت تهوع و استفراغ، درد مفاصل و عضلات و بثورات جلدی بوده که در نوع شدید آن خونریزی داخلی و حتی احتمال مرگ وجود دارد.

تب دانگ مثل خیلی از بیماریهای ویروسی دیگر درمان خاصی ندارد و می‌توان زیر نظر پزشک از داروهای مسکن مثل استامینوفن استفاده کرد.

در سال‌های اخیر این بیماری ویروسی در کشورهای عربستان، یمن و پاکستان اپیدمی‌هایی داده است و روز به روز هم در حال گسترش است. خوشبختانه دو گونه پشه مذکور جزو فون حشرات کشور ایران نبوده گرچه گزارش‌های از استقرار این دو پشه در استانهای جنوبی و جنوب شرقی وجود دارد. پشه آئدس در کنار آب‌های راکد و این دو گونه در آب ظروف دست ساز تخم ریزی می‌کنند. تخم این حشره به خشکی مقاوم بوده و به محض یک بارندگی یا خیس شدن تخم‌ها باز شده و جمعیت زیادی از پشه بوجود می‌آید. بنظر می‌رسد بارندگی و سیل اخیر در کشور امارات باعث افزایش جمعیت این پشه شده و انتقال بیماری تب دانگ هم افزایش پیدا کرده و چند مورد از ایرانیان که در آنجا بودند آلوده شده‌اند و بخاطر آن امروزه بیشتر درباره این بیماری شنیده می‌شود و گاهی هم هشدارهای بی‌جا و نگران کننده داده می‌شود که آرامش افراد جامعه را بهم می‌زند بخصوص توسط افراد غیر متخصص در این زمینه. تجارت بین المللی و جابجایی کالاهای محتوی تخم خشک پشه مثل تایر اتومبیل موجب گسترش این دو گونه از پشه آئدس شده است.

این دو گونه Ae.albopictus , Ae.egypti از نظر زیست شناسی فرقی با هم دارند که در پشه Aedes aegypti محل‌های اصلی زیست لاروی ظروف محتوی آب ساخت شده بدست انسان، در داخل یا اطراف امکان مسکونی، حضور در مناطق شهری با یا بدون پوشش گیاهی و تمایل زیاد به انسان به میزان کمتر پستانداران اهلی و در پشه Aedes Albopicrus محل‌های اصلی زیست لاروی سوراخ تنه درختان و ظروف محتوی آب ساخته شده بدست انسان در نزدیکی یا دور از امکان مسکونی حضور در مناطق شهری، حاشیه شهرها و گاهی روستاها و معمولاً مرتبط با پوشش گیاهی و درختان و خونخواری از انسان و حیوانات .

آنچه می‌توان گفت این است که برخلاف هیاهوهای ایجاد شده در فضای مجازی جای نگرانی وجود ندارد اما بهتر است مراقبت شخصی مثل جلوگیری از ورود و گزش پشه در امکان مسکونی و در بیرون مثل پیک نیک و برپایی چادر بهتر است از آب های راکد دور باشیم . و مراکز و متولیان امر سلامت دولتی هم می‌توانند سازمان دهی و مراقبت حشره شناسی را در مبادی ورودی مثل گمرکات، فرودگاه‌ها و ورود و خروج مرزها اجرا نمایند.

دکتر تیمور حضر تیان عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی تبریز